

DE OORLOG, 31 juli 1914
[Het Nieuws van den Dag, No. 13695.]

[Vrijdag 31 Juli 1914.]

Inhoudsopgave 31 juli 1914

[Het Nieuws van den Dag, No. 13695.]	1
Geen noodelooze verontrusting!	2
De financieele crisis.	2
Toelating en uitzetting van Duitschers.	3
LANDWEER- GRENS- EN -KUSTWACHT ONDER DE WAPENEN.	4
TOELATING VAN VREEMDE OORLOGSCHEPEN.	4
POST NAAR SURINAME.	4
NED. CONSULAAT TE LUIK.	4
NED. CONSUL TE BRUGGE.	4
Rusland's houding.	5
Duitschland's houding.	5
Frankrijk.	7
Engeland.	7
In Oostenrijk-Hongarije.	8
In België.	8
De Balkanstaten.	8
Belgrado niet genomen?	9
De vijandelijkheden.	9
Servië erkent de oorlogsverklaring niet.	9
Bemiddelingspogingen.	9
GEMENGD NIEUWS.	10
De Dreigende Europeesche oorlog.	10
De Oorlog en de Crisis in Europa.	10
Particuliere havenaanleg.	12
Nederlandsche Spionnen?	12
Nederland en de crisis.	12
Algemeene Mobilisatie.	12
Art. 186 der Grondwet.	13
De Tweede Kamer is bijeen geroepen op aanst. Maandag 3 Augustus	13
Vreemde oorlogsschepen in onze havens.	13
Oostenrijkers hier te lande.	13
Gedeeltelijke oproeping der landweer.	13
Opkopen van legerpaarden.	14
Vloot op zee.	14
De directie der Holl. IJz. Spoorweg-Mpij.	14
De Holl. IJz. Spoorweg-Maatschappij	14
Tramdienst gestaakt.	14
De Haagsche beurs.	14
Men meldt ons uit IJmuiden:	14
Ook te Rotterdam begint naar men ons vandaar meldt de onrust	15
Verbod van goud-uitvoer.	15
- De Deutsche Rijksbank heeft, naar Reuter ons uit Berlijn seint,	15
Dwaze vrees.	15
De goud-uitvoer.	15
De minister van waterstaat, dr. Lely, komt met afbreking zijner vacantierust ..	15
De chef van den marinestaf te Den Helder,	15
Meeting tegen den Oorlog.	15
De federatie der S. D. A. P. in het kiesdistrict Schoterland	15
Bij de Nederlandsche Bank.	16
De buitenlandsche beurzen.	16
Het Mobilisatie-bevel.	16
Geheimhouding militaire zaken.	16
De oproeping der landweerplichtigen.	16
Duitschland en Rusland.	17
Oostenrijk en Rusland.	17
Oostenrijk en Servië.	17
Onderhandelingen hervat.	17
De Balkan-Staten.	17
Japan.	17

Geen noodelooze verontrusting!

De staatkundige en financieele crisis, waarin heel Europa thans verkeert, is waarlijk al erg genoeg, om er geen noodelooze verontrusting aan toe te voegen.

10 Het komt er nu op aan, dat het publiek, in afwachting van het onvermijdelijke, zich kalm houdt.

15 In die richting moet naar onze meening ook de pers werkzaam zijn, en dit is de reden waarom wij tot dusver tegen onze gewoonte spaarzaam zijn geweest met het uitgeven van bulletins na het bericht van de oorlogsverklaring. Al hetgeen tot heden over den algemeenen toestand gemeld werd, scheen ons nog te vaag of te twijfelachtig toe om het bekend te maken in een vorm, die, noodzakelijkerwijze, de spanning en zenuwachtigheid bij het publiek moet vergrooten.

20 Als voorbeeld kunnen wij ons beroepen op het bericht uit Frankfort over een stap van de Duitsche bij de Russische regeering, die (zooals het bericht luidde) bijna de beteekenis had van een ultimatum. – In den loop van den avond werd de strekking van dat bericht teruggebracht tot een dringend verzoek en verloor aldus zijn dreigend karakter.

Een ander voorbeeld is het schijnbaar onrustbarend bericht van heden, dat er, volgens beslissing der Koningin, oorlogsgevaar bestaat in den zin van art. 186 der Grondwet.

25 – Als men nu dat artikel naleest, blijkt het slechts betrekking te hebben op de regels betreffende schadeloosstelling bij inkwartiering enz.

In deze omstandigheden meenen wij extraberichten alleen dan te moeten verspreiden, wanneer wij de juistheid ervan voldoende gewaarborgd achten.

30 Overigens verwijzen wij, voor een samenvatting van het laatste nieuws over den algemeenen toestand, naar het hoofd der bladzijde waarop het Buitenlandsch Overzicht is geplaatst.

REDACTIE.

De financieele crisis.

35 Zooals wij gisteravond in een deel onzer oplaag nog konden mededeelen, is, nadat het aanvankelijke bankiers-consortium ontbonden was, gistermiddag, onder leiding van den heer C. J. K. van Aalst, ten kantore van de Nederlandsche Handelmaatschappij een tweede bijeenkomst van Amsterdamsche bankiers gehouden. Deze vergadering werd ook bijgewoond door de heren Bertling en Treub, resp. minister van financiën en van landbouw, handel en nijverheid. Nadat een tijdlang besprekingen waren gehouden, zijn de ministers en een delegatie uit de vergadering te omstreeks half vijf in twee auto's naar het gebouw van de Nederlandsche Bank gereden, waar overlegd werd met de directie van deze instelling. De heeren zijn tegen 6 uur weder in het gebouw van de Handel-maatschappij teruggekeerd, waar toen, tegen acht, de conferentie voorloopig werd afgebroken.

45 Wat ons omtrent het resultaat van de gevoerde besprekingen ter oore kwam komt hierop neer, dat gezocht is naar een middel om de Nederlandsche Bank de noodige vrijheid van beweging te geven, om in deze zoo uiterst-kritieke tijden de gevolgen van de financieele crisis zoo weinig schadelijk mogelijk te maken.

50 Daarvoor was echter de medewerking van de Regeering onvermijdelijk, waarom de heeren Bertling en Treub zich bereid verklaarden om nog dienzelfden avond in een toch te houden buitengewone zitting van den Ministerraad de zaak ter sprake te brengen.

Inderdaad is gisteravond de Ministerraad in buitengewone zitting bijeengekomen. Behalve den minister van waterstaat waren alle ministers tegenwoordig. Om tien uur kwamen de waarn. president der Nederl. Bank met directeuren van die bank, de president der Ned. Handelmaatschappij en leiders van andere groote financieele instellingen uit Amsterdam de zaal binnen, om deel te nemen aan de besprekingen, welke tot over elf uur duurden.

Het *Hbl.* deelt over deze conferentie het volgende mede:

60 "Omtrent het resultaat der gehouden besprekingen werd ons verzocht vooralsnog geen uitvoerige mededeelingen te doen. Mea kwam echter tot overeenstemming een krediet van 200 millioen gulden ter beschikking te stellen van een opnieuw gevormd bankierssyndicaat. Dit syndicaat zal zich voor het geld verantwoordelijk stellen en ook beslissen wie daarmede het allereerst dienen geholpen te worden. De middelen
65 zuilen gefourneerd worden door de Nederlandsche Bank, nadat deze van de Staten-Generaal vrijstelling zal hebben verkregen van de belemmerende bepalingen betreffende dekking, welke handhaving in de gegeven omstandigheden het verstrekken van het krediet onmogelijk zou maken. De regeering verklaarde tot deze dispensatie hare medewerking te willen verlenen. Heden reeds zal de Tweede Kamer in spoedvergadering

70 worden bijeengeroepen om het daarvoor in te dienen wetsontwerp te bekrachtigen. Nog andere belangrijke maatregelen zullen worden genomen".

Het *Hbld.* voegt hierbij nog de volgende beschouwing:

75 Onze centrale kredietinstelling, de Ned. Bank, staat er op 't oogenblik uiterst sterk voor... De Bank was volgens de thans vigeerende bepalingen gerechtigd voor ruim f103 miljoen bankpapier in omloop te brengen. Intusschen is het in ernstige tijden als wij thans meemaken gewenscht op alle mogelijke gebeurtenissen bedacht te zijn. Wil de Bank de rol, die haar op momenten als het tegenwoordige is toebedeeld, zoo krachtig mogelijk kunnen vervullen, dan kan het wenschelijk zijn, dat het bedrag aan

80 bankpapier, dat zij voor de behoeften der circulatie beschikbaar mag stellen, nog grooter is dan het aanzienlijke quantum, waartoe zij krachtens haar tegenwoordige uiterst sterke positie reeds gerechtigd is.

"Reeds hebben zich hier te lande eenige teekenen van groote nervositeit voorgedaan, zooals het opvragen van vrij aanmerkelijke bedragen bij de Rijks Postspaarbank e. d.

85 Indien men zich niet noodeloos ongerust maakt en dergelijke onzinnige opvragingen achterwege laat, dan is de hoeveelheid bankpapier, die de Nederlandsche Bank op grond der vigeerende bepalingen ter beschikking van het verkeer kan stellen, onder alle omstandigheden meer dan voldoende. De ondervinding in tijden, wanneer het publiek alle bezinning verliest, heeft echter bewezen, dat er momenten kunnen komen, waarop

90 de behoefte aan ruilmiddelen plotseling tot in het redelooze stijgt, n.l. wanneer men geld gaat oppotten en dus de circulatie plotseling van groote middelen wordt ontbloot.

Wil men zorgen dat de Nederlandsche Bank, wier eigen positie onaantastbaar sterk is, ook anderen onder alle omstandigheden ter zijde kan staan, dan kan er een moment

95 komen, waarop het wenschelijk is haar te machtigen tot tijdelijke uitgifte van een grooter bedrag bankpapier. Wettelijke bezwaren zouden tegen zulk een politiek niet bestaan. Zooals men weet, is de bepaling, dat een beschikbaar metaalsaldo van 40% aanwezig moet zijn, dat wil zeggen, dat de Bank niet meer dan 2½ maal zooveel biljetten mag uitgeven als het bedrag van haar metaalvoorraad, niet in haar octrooi

100 opgenomen, doch eenvoudig bij een Koninklijk Besluit, reeds uit het jaar 1864 dateerend, vastgesteld. In het buitenland is veelal het dekkingspercentage lager. In Duitschland bedraagt het slechts 30%. Indien het dekkingspercentage tijdelijk tot 20% werd teruggebracht, zou de Nederlandsche Bank bij haar tegenwoordigen metaalvoorraad nog ruim f200 miljoen bankpapier kunnen uitgeven, welk bedrag zeker voldoende zou

105 zijn om het zakenleven zoo noodig zeer krachtig te steunen.

Tweede Blad.

PERS-OVERZICHT.

Toelating en uitzetting van Duitschers.

110 – In Van onzen Tijd bespreekt prof. S(truycken) den maatregel, door de burgemeester van Zaandam, op grond van het Nederl.-Duitsche vestigingsverdrag, tegen een veertigtal Duitschers genomen. Hij gaat de rechtspositie van Duitschers na vóór het in werking treden van dat tractaat, alsmede de bedoeling, waarmede onzerzijds dat verdrag werd gesloten: t.w. grenzen te stellen aan de willekeur der Duitse

115 autoriteiten met betrekking tot de toelating en uitzetting van Nederlanders. En hij komt tot de volgende slotsom: dat een Duitscher niet alleen op grond van een paspoort – zooals volgens de wet van 1849 – maar ook op grond van een "Heimatschein" de toelating kan eischen. In zoover schept dus het traktaat voor hem een gunstiger toestand dan de wet. Bezit hij geen dezer beide stukken, dan verkeert hij geheel in

120 denzelfden toestand als iedere andere vreemdeling; hij kan niet eischen te worden toegelaten, de Duitse regeering zich niet hij de onze beklagen, zoo hem de toegang wordt geweigerd, maar de politie kan hem, hetzij op vertoon van andere identiteitsbewijzen hetzij op grond zijner eigen verklaring toelaten, d.w.z. een reis- en verblijfspas geven, en heeft ook geen reden, te zijnen opzichte eene andere

125 praktijk te volgen dan ten opzichte van andere vreemdelingen, d.w.z. hem in 't algemeen geheel ongemoeid laten. Uit niets blijkt, dat de politie verplicht zoude zijn een Duitscher alleen daarom niet toe te laten, wijl hij geen "Heimatschein" kan vertoonen. Ofschoon de politie gewis steeds overwegen moet of zij bijzondere reden heeft een Duitscher zonder paspoort of Heimatschein den toegang tot ons land te

130 ontzeggen – het gemis van dat bewijs alleen is daarvoor, zoo schrijft prof. S., zeker niet voldoende. Overweegt de politie een vreemdeling niet toe te laten of uit te zetten, dan heeft zij zich wel te vergewissen, met welke bedoeling haar het zoo uitgebreide gezag over de vreemdelingen is gegeven, opdat zij zich niet schuldig make aan of den schijn op zich lade van wat de Franschen noemen "détournement de pouvoir",

135 gebruik eener door de wet verleende bevoegdheid om andere redenen, met andere

bedoelingen dan waarvoor de wet dit gezag heeft toegekend. Bovengenoemd art. 2 van het Vestigingsverdrag kan haar daarbij een richtsnoer zijn, in zoover als daarin, zooals bij de behandeling van het tractaat in de Tweede Kamer algemeen werd erkend, zonder twijfel alle denkbare motieven ter rechtvaardiging eener uitzetting zijn
140 samengevat. De sociaal-democratische kamerfractie heeft zich indertijd tegen het Vestigingsverdrag verklaard, omdat naar haar meening "Nederland zich ermede voor een
145 aanmerkelijk deel aanpast aan de Duitsche politietoestanden, die door dit verdrag van onzentwege als het ware worden gesanctionneerd." Te hopen is, dat men van die zijde niet de leiding neme, om deze sombere voorspelling in ons eigen land te vervullen

LANDWEER- GRENS- EN -KUSTWACHT ONDER DE WAPENEN.

De St.-Ct. no. 177 bevat het Kon. besl. tot oproeping onder de wapenen van de tot de landweer behoorenden, die deel uitmaken van de landweer-grenswacht, de landweer-kustwacht, de landweer-bewakingsdetachementen, luidende als volgt: Gelet op artikel
150 11bis der Landweeerwet; overwegende, dat de in dit artikel bedoelde buitengewone omstandigheden aanwezig zijn; overwegende, dat het wenschelijk is, dat over de landweer-afdeelingen, welke de landweer-grenswacht, de landweer-kustwacht en de landweer-bewakingsdetachementen vormen, kan worden beschikt; Hebben goedgevonden en verstaan: De tot de landweer behoorenden, die deel uitmaken van de landweer-
155 grenswacht, de landweer-kustwacht en de landweer-bewakingsdetachementen, worden onder de wapenen geroepen. Onze Ministers van Oorlog, van Marine en van Binnenlandsche Zaken zijn, ieder voor zooveel hem betreft, belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* en in de *Staatscourant* zal worden geplaatst.

TOELATING VAN VREEMDE OORLOGSCHEPEN.

Op de gemeenschappelijke voordracht van de ministers van Marine, van Oorlog, van Buitenlandsche Zaken en van Justitie van 30 Juli 1914: Gezien het Koninklijk besluit van den 30sten October 1909, houdende vaststelling van nieuwe regelen, ten aanzien van de toelating van oorlogsschepen van vreemde mogendheden in de Nederlandsche territoriale wateren en het daarbinnen gelegen Nederlandsche watergebied;
165 overwegende, dat het met het oog op den algemeenen politieken toestand in Europa wenschelijk is, gebruik te maken van het voorbehoud, bedoeld in het tweede lid van artikel 14 van het Kon. besluit, voornoemd; is goedgevonden te bepalen: Het Koninklijk besluit van 30 October 1909 {*Staatsblad* No. 351) wordt tot nadere
170 aankondiging tijdelijk buiten werking gesteld. Gedurende den tijd, dat het in artikel 1 genoemde besluit buiten werking zal zijn, is het aan oorlogsschepen of daarmede gelijkgestelde vaartuigen van vreemde mogendheden niet geoorloofd zich van uit zee in de Nederlandsche territoriale wateren en het daarbinnen gelegen Nederlandsche watergebied te begeven of zich daarin op te houden. Oorlogsschepen of daarmede
175 gelijkgestelde vaartuigen van vreemde mogendheden, welke in strijd met de bepalingen van dit besluit zich in de Nederlandsche territoriale wateren of het daarbinnen gelegen Nederlandsche watergebied begeven of zich daarin ophouden, en zich niet op eerste aanmaning verwijderen, stellen zich bloot aan zoodanige maatregelen van geweld als de Nederlandsche regeering zal goedvinden te gebruiken.

POST NAAR SURINAME.

In verband met de opheffing van den dienst New York-Paramaribo der stoomschepen van de "Koninklijke West-Indische Maildienst", zal tot nadere mededeeling geen verzending van brieven en andere stukken uit Nederland naar Suriname plaats vinden langs den weg van Southampton- of Queenstown-New York.
185

NED. CONSULAAT TE LUIK.

In aansluiting aan een vorig bericht, brengt de minister van Buitenlandsche Zaken ter algemeene kennis, dat de waarneming van het consulaat der Nederlanden te Luik is opgedragen aan den heer E. Oudenne, aan wien ia het Nederlandsch geschreven kan worden.
190

NED. CONSUL TE BRUGGE.

Met verwijzing naar een vorig bericht, brengt de minister van Buitenlandsche Zaken ter algemeene kennis, dat aan den benoemden consul te Brugge, den heer P. H. Vanderhaert, in de Nederlandsche taal kan geschreven worden.
195 Het ressort van het consulaat omvat de provincie West-Vlaanderen.

Derde Blad.

200 TELEGRAMMEN.

(REUTER'S AGENTSCHAP).

De Oorlog.

Rusland's houding.

ST.-PETERSBURG, 30 Juli. Een keizerlijke oekas roept onder de wapenen:

- 205 1o. De reservisten van 23 heele gouvernementen en 71 districten van 14 andere
gouvernementen;
2o. Een gedeelte van de reservisten van 9 districten en 4 gouvernementen;
3o. De reservisten van de vloot in 61 districten van 12 Russische gouvernementen en
van 1 Finsch gouvernement;
210 4o. De kozakken met verlof in het Dongebied, Koeban, Terek, Astrachan, Orenburg en
Oeral;
5o. Een overeenkomstig aantal reserve-officieren, dokters, veeartsen, paarden en
wagens.

215 BERLIJN, 30 Juli. Reuter verneemt uit bevoegde bron dat Duitschland gisteren te St.
Petersburg wèl heeft gevraagd: 1e. wat de mobilisatie beteekende; 2e. of zij tegen
Oostenrijk was gericht; 3e of Rusland bereid is de mobilisatie te staken.
Antwoord is verzocht binnen den kortst mogelijken termijn.

220 BOEDAPEST, 30 Juli. Aan de "Pesther Lloyd" wordt uit Weenen geseind: In welingelichte
kringen verklaart men het bericht voor onjuist, dat tusschen Weenen en St.-Petersburg
onderhandelingen worden gevoerd op den grondslag, dat Rusland neutraal zal blijven,
waartegenover Oostenrijk aan Rusland het recht zal toekennen om na afloop van den
oorlog met Servië, ten aanzien van de resultaten naar bewind van zaken te handelen.

225 ALLENSTEIN, 30 Juli. De "Allensteiner Ztg." meldt, dat een spion van den Russischen
inlichtingendienst hier is gearresteerd.

230 ST.-PETERSBURG, 30 Juli. Hedenavond trokken weder groote troepen betoogers in optocht
door de voornaamste straten, waarbij Russische vlaggen voorop werden gedragen. Zij
bewogen zich over het Newsky Prospekt naar het Servische, daarna naar het Engelsche
en het Fransche gezantschapsgebouw. In de verder afgelegene wijken hielden de
werklieden betoogingen onder hoera-geroep en het zingen van het volkslied. Op vele
plaatsen hoopten de menschen zich op tot een opgewonden, geestdriftige menigte.

235 ST.-PETERSBURG, 30 Juli. De vaderlandslievende betoogingen werden in de hoofdstraten
voortgezet. Een volksmenigte trok onder hoera's op het Russische leger en onder het
zingen van het volkslied voorbij het ministerie van oorlog. Soortgelijke betoogingen
van buitengewonen aard werden ook gemeld uit andere groote steden, als Moskou, Kiëf,
240 Tiflis en Odessa.

PARIJS, 30 Juli. De "Temps" meldt: In den loop van den nacht bracht een ambtelijk
telegram uit St.-Petersburg bericht, dat Rusland had kennis gekregen, dat Duitschland
zou mobiliseeren, indien de gedeeltelijke mobilisatie van Rusland voortging. Op
245 ontvangst van dit bericht had er op het Elysée een bijeenkomst plaats. Sasonof
antwoordde Duitschland, dat de mobilisatie niet kon gestaakt worden.

Duitschland's houding.

250 BERLIJN, 30 Juli. Vanavond is hier van officieele zijde de volgende verklaring
afgelegd: Indien het bericht over de Russische keizerlijke ukas nopens verdere
mobilisatie bevestigd wordt, zijn de Russische militaire maatregelen van dien aard,
dat Duitschland onvermijdelijk tegenmaatregelen moet nemen. De oekas is een
uitdaging, die te erger moet werken, daar zij is uitgevaardigd op een oogenblik, dat
de Deutsche diplomatie te St.-Petersburg alle pogingen in het werk stelt om een
255 vreedzame oplossing mogelijk te maken. De verantwoordelijkheid voor de verergering
van den toestand — want een verergering is het — treft Rusland. Door een mobilisatie
van Duitschland zou het oorlogsgevaar uiterst dreigend worden, al is het denkbaar,
dat ook dan nog getracht zou kunnen worden het ergste te verhoeden.

260 BERLIJN, 30 Juli. De volgende verklaring is heden van ambtelijke zijde aan den
vertegenwoordiger van Reuter's Bureau gedaan: De toestand is vandaag minder gunstig
dan gisteren, in stede van beter, wat hij had kunnen zijn. De mobilisatie in Rusland
heeft het vredeswerk van de Europeesche diplomaten verzaamd. Men kan nog niet
resten, dat die arbeid gestaakt is. Wanneer echter op dat oogenblik het scherm
opgaat, en omvangrijke toerusting van Rusland komen aan het licht, dan moet er
265 aangenomen worden, dat Rusland bepaalde plannen heeft. Oostenrijk heeft geen man over
(naar?) de Russische grens gezonden. Rusland wordt noch door Oostenrijk, noch door
Duitschland bedreigd. Wij weten, dat ook Frankrijk in alle stilte militaire

Naspeuringen van Paul Theelen: 31 juli 1914

maatregelen treft. Het tracht zo te verbergen, maar men merkt ze toch op. Duitschland heeft nog niet tot de mobilisatie besloten, maar vraagt zich af, hoe lang wij werkeloos kunnen blijven bij de militaire bedrijvigheid onzer naburen.

LONDEN, 30 Juli. Reuter verneemt dat de stemming in diplomatieke kringen vandaag pessimistischer is. Alles hangt af van het antwoord van Duitschland op het verzoek van gisteren waarbij gevraagd werd welk middel Duitschland zelf aan de hand zal doen om Oostenrijk tevreden te stellen en de tegenwoordige crisis te bezweren.

BERLIJN, 30 Juli. Het bericht, dat de Keizer mobilisatie van leger en vloot gelast zou hebben, is onjuist. De "Lokal Anzeiger" verspreidt het volgende bulletin: "Door "grosser Unfug" zijn hedenmiddag bulletins van dit blad verspreid, met het bericht, dat Duitschland de mobilisatie van zijn leger en vloot heeft gelast. Wij constateeren. dat dit bericht onjuist is."

BERLIJN, 30 Juli. Op de conferentie, gisteren te Potsdam gehouden, is niet tot mobilisatie besloten. De militaire conferenties duren echter voort. Hedenochtend waren bij den rijkskanselier in conferentie: de rijkskanselier; Moltke, chef van den generalen staf; von Falkenhayn, minister van oorlog; prins Hendrik van Pruisen, inspecteur-generaal van de vloot, en andere ministers en prinsen. Officieren, die op verlof zijn, hebben bericht gekregen dat zij terug moeten keeren.

BERLIJN, 30 Juli. Naar Reuter verneemt, zal de bondsraad hedenmorgen ook een besluit nemen over een verbod op den uitvoer van graan, meel en voeder, evenals van dieren en dierlijke producten. De maatregel wordt noodig geacht als gevolg van de berichten van talrijke handelsbetrekkingen in den vreemde, waarheen onder de tegenwoordige politieke omstandigheden groote hoeveelheden Duitsch graan en meel worden verzonden. Onder overeenkomstige omstandigheden is ook vroeger een dergelijk verbod uitgevaardigd.

BERLIJN, 30 Juli. Het bericht in buitenlandsche bladen, dat Duitschland mobiliseert en dat prins Heinrich naar St.-Petersburg zal gaan, is, naar wij vernemen, ten eenenmale onjuist.

BERLIJN, 30 Juli. De politieke spanning vond hier vandaag op straat onmiskenbare uiting. Vóór het paleis van den rijkskanselier verzamelde zich 's middags tijdens de zitting van den ministerraad, een groote menigte, die de ministers bij het verlaten van het paleis eerbiedig groette. Uit de beurs verspreidde zich het gerucht van de mobilisatie van het Koningsberger legerkorps, maar men hechtte aan het gerucht geen geloof. Ook Onder de Linden liepen vele menschen te hoop.

KÖNIGSBERGEN, 30 Juli. De directeur van politie maakt door aanplakbiljetten het volgende bekend, luidende: "ten behoeve van den dienst aan het hoofdstation en het omliggend emplacement zijn daar militaire wachten opgesteld. Om ongelukken te voorkomen, maak ik er attent op, dat het naderen of passeeren van spoorwegatelier, de rails, de bruggen en de plaatselijke werken tot op 100 meter verboden is aan alle civiele personen zonder begeleiding. Allen burgerlijken personen wordt door de wacht "halt" toegeroepen wanneer zij dichterbij komen. Zij moeten dan blijven staan, anders loopen zij gevaar, dat er op hen geschoten wordt.

BERLIJN, 30 Juli. De "Vorwärts" schrijft in een hoofdartikel: "Hoe besliste tegenstanders van de monarchie wij ook steeds zijn geweest en zullen zijn, welk een verbitterden strijd wij dikwerf hebben moeten strijden tegen den temperamentvollen drager der kroon, onomwonden erkennen wij thans, en niet voor den eersten keer, dat Wilhelm II zich door zijn houding, speciaal in de laatste jaren, een oprecht vriend van den vrede onder de volken heeft betoond."

HAMBURG, 31 Juli. Met het oog op den politieken toestand is het vertrek van de "Imperator", dat op morgen vastgesteld was, uitgesteld.

DARMSTADT, 30 Juli. In tegenspraak met wat geruchten zeggen, bevindt de groothertog van Hessen zich te Wolfsgarten en is hij vandaar niet vertrokken.

KAAPSTAD, 30 Juli. De Deutsche kanonneerboot "Eber", die onlangs hier in het dok is geweest, heeft haastig zee gekozen. Onder gewone omstandigheden zou het schip, eerst den 12en Augustus zijn vertrokken.

335 **Frankrijk.**

PARIJS, 30 Juli. Een nota van Havas spreekt tegen, dat de reservisten bevel hebben ontvangen, zich bij hun korpsen te voegen. De genomen maatregelen omvatten alleen de terugroeping der verlofgangers van enkele korpsen en den terugkeer naar hun garnizoen van die troepen, welke er te ver van verwijderd waren. Deze maatregelen zijn

340 uitsluitend van verdedigenden aard en genomen om op alle gebeurlijkheden voorbereid te zijn.
De maatregelen van Duitschland - zegt de nota verder - ofschoon zij ook van verdedigenden aard schijnen, gaan veel verder dan de onze. Zoo heerscht bijv. te Metz en in de omgeving groote bedrijvigheid. Er wordt een strenge bewaking uitgeoefend op

345 alle punten en verkeerswegen die naar het nabijgelegen gebied leiden. De troepenbewegingen, daarvoor noodig, hebben de bevolking aan beide kanten van de grens in ongerustheid gebracht, maar men moet er de beteekenis niet van overdrijven. Voorts zegt de nota, dat de Deutsche regeering verbod van uitvoer heeft gelegd op enkele producten, die het leger noodig heeft.

350 Het zal wel overbodig zijn er bij te voegen, dat in de geheele streek der Alpen de grootste rust heerscht en dat alle geruchten over voorbereidselen tot de mobilisatie van ons leger ongegrond zijn.

PARIJS, 30 Juli. Tot vijf uur was de indruk in den wandelgangen der kamer algemeen

355 pessimistisch, daarna echter wijzigde de meening zich belangrijk, naar aanleiding van het bericht, dat er directe besprekingen worden gehouden tusschen Berlijn en St.-Petersburg. De minister van binnenlandsche zaken verklaarde openlijk in de wandelgangen, dat de toestand beter is dan men beweert en dat men het oogenblik tegemoet mocht zien, dat de besprekingen zich zouden bewegen, in de richting van een

360 gunstige oplossing. Hij voegde er bij: Wij hebben van de zijde van Duitschland berichten ontvangen, zooals wij ze niet hadden durven hopen.
Minister Augagneur bevestigde de mededeelingen van Malvy.

Engeland.

365 LONDEN, 30 Juli. In het Lagerhuis heeft Asquith heden gezegd: Wij zijn bijeengekomen onder omstandigheden welker ernst tijdens onze heugenis bijna geen weergade heeft. De schalen "oorlog en vrede" hangen in evenwicht en met haar het gevaar van een ramp, welker afmetingen niemand kan beseffen.

370 Het is in het levensbelang van de geheele wereld dat Engeland, welks belangen niet rechtstreeks op het spel staan (toejuichingen) eensgezind front maakt (luide toejuichingen) staat en in staat is te spreken en te handelen met het gezag van een onverdeelde natie (toejuichingen).

Indien wij doorgingen met het amendeeringsontwerp zouden wij onvermijdelijk gewikkeld worden in debatten over geschillen van binnenlandschen aard en ik behoef alleen te

375 zeggen dat een dergelijk gebruik van onzen tijd op zulk een oogenblik schromelijke en blijvende nadeelige gevolgen voor den internationalen toestand zou hebben. Bonar Law deelt deze meening geheel. De regeering stelt daarom voor de behandeling van het amendeeringsontwerp uit te stellen, in de hoop dat wij door de vaderlandsliefde van alle partijen, voor zoover dat in onze macht staat, de rampen die de wereld

380 bedreigen, zool niet kunnen afwenden, dan toch tot de kleinst mogelijke afmetingen beperken.

LONDEN, 30 Juli. In antwoord op een vraag over den toestand heeft Sir E. Grey in het Lagerhuis verklaard: Ik kan niet zeggen, dat de toestand minder ernstig is dan

385 gisteren. Op de voornaamste punten is de toestand vrijwel gelijk. Oostenrijk is den oorlog met Servië begonnen. Rusland heeft een gedeeltelijke mobilisatie gelast. Dit heeft, zoover onze inlichtingen gaan, tot nog toe niet geleid tot dergelijke maatregelen bij andere mogendheden. Wij blijven op het eene groote doel aansturen, nl. het behoud van den vrede in Europa. Daartoe houden wij voortdurend nauw voeling met andere mogendheden. Daarbij hebben wij gelukkig tot nog toe geen moeilijkheden gehad, hoewel de mogendheden niet zijn kunnen treden in den diplomatieken stap, die

390 Maandag is voorgesteld.

LONDEN, 30 Juli. De behandeling van de amendeeringswet, die heden in het lagerhuis zou geschieden, is verdaagd na de ernstige verklaring van Asquith, dat de toestand ongekend ernstig en het van het allerhoogste belang was dat Engeland sprak en handelde met het gezag van een onverdeeld volk.

MALTA, 30 Juli. Alle oorlogsschepen laden in aller haast kolen, alsook zooveel

Naspeuringen van Paul Theelen: 31 juli 1914

400 munitie en proviand mogelijk. Bijna de geheele Engelsche Middellandsch-Zeevloot is hier nu samengetrokken.

GIBRALTAR, 30 Juli. Een proclamatie behelzende voorzorgsmaatregelen voor de verdediging van de baai is hier vanochtend uitgevaardigd.

405 GIBRALTAR, 30 Juli. De proclamatie aangaande de voorzorgsmaatregelen is ingetrokken.

410 KAAPSTAD, 30 Juli. Wegens de crisis in Europa zijn de manoeuvres, die in Transvaal zouden worden gehouden, afgewimpeld. Alle rijkstroepen keeren naar hun post terug. Elders in Zuid-Afrika neemt men bijzondere maatregelen.

In Oostenrijk-Hongarije.

415 ISCHL, 30 Juli. De Keizer is om acht uur vanmorgen naar Weenen gereisd. De troonopvolger keerde tegelijk terug. Aartshertog Frans Salvator is inspecteur-generaal van het Roode Kruis geworden, aartshertogin Maria Theresia vroeg den Keizer verlof om als zuster bij het Roode Kruis te mogen dienen.

420 WEENEN, 30 Juli. Toen de Keizer na zijn aankomst aan het paleis te Schönbrunn uit zijn rijtuig stapte, hield burgemeester Weisskirchen een toespraak, waarin hij den eed van trouw aan Keizer en rijk uit naam van de Weenske burgers vernieuwde. De Keizer antwoordde: "Diep geroerd ontvang ik de bewijzen van trouw, die mij uit alle deelen van de monarchie geworden. Ik dank u hartelijk voor deze huldebetooging." De burgemeester bracht den Keizer namens de bevolking dank voor het ernstige besluit, dat hem zeker zwaar was gevallen. Hij zeide: "De Oostenrijkers zullen alles veel

425 hebben voor de eer en den roem van het vaderland". Daarop antwoordde de Keizer: "Ik hoopte op mijn leeftijd nu jaren van vrede te beleven. Het besluit is mij zeer zeker zwaar gevallen, maar uit de demonstraties van alle zijden put ik de overtuiging, dat dit besluit het juiste was," waarop de burgemeester zeide: "God moge U. M. beschermen en onze wapenen zegenen".

430 De Keizer wendde zich daarop tot den voorzitter van den "Deutschen Nationalverband", den afgevaardigde Gross, en zeide: "Het doet mij genoegen, dat de heeren hier zijn gekomen." Gross antwoordde: "Wij achten ons verplicht U. M. onze hulde en de belofte van onze trouw te brengen. "Wij wenschen en hopen, dat U. M. in den eerstkomenden tijd veel vreugde zal mogen beleven." De Keizer^ zeide daarop: "Ik verheug mij thans reeds, nu ik zie, dat mijn besluit algemeen wordt goedgekeurd." Gross antwoordde: "U.

435 M. kan verzekerd zijn, dat alle volken der monarchie, speciaal het Duitsche volk, achter U. M. zullen staan tot den laatsten bloeddruppel." De Keizer antwoordde, dat hem deze demonstratie zeer veel genoegen had gedaan.

440 Na afloop van den cercle riep de burgemeester uit: "Leve Z. M. en de doorluchtige troonopvolger", waarop langdurige toejuichingen volgden. Terwijl de Keizer, naar alle zijden groetend, de trap opging, speelde de muziek het volkslied, dat alle aanwezigen met ontblooten hoofde meezongen.

In België.

445 BRUSSEL, 30 Juli. De "Moniteur" bevat een koninklijk besluit, waarbij voorloopig wordt verboden: de uitvoer over land- en zee grenzen van alle soorten van vee, kaas, spelt, mengkoren, rogge, haver in schoven, als graan en als meel, hooi, stroo en andere fourages, automobielen, oliën, vetten, etherische oliën en essencen voor het opwekken van motorische kracht, voertuigen van alle soorten en paarden (behalve veulens).

BRUSSEL, 30 Juli. Er is bevel gegeven de reserve-officieren van de derde en vijfde leger-divisie onder de wapenen te roepen.

455 BRUSSEL, 31 Juli. Er is aan de grensdouanebeambten order gegeven om de vertrouwelijke enveloppe "te hebben" (te openen?).

De Balkanstaten.

460 SOFIA, 30 Juli. De "Volia" schrijft: Wij, die door Servië's trouweloosheid zijn getroffen, verheugen ons niet in zijn leed. Wat er nu gebeurt is de derde fase van den Balkanoorlog. De zedelijke verantwoordelijkheid daarvoor valt geheel op Servië, want die derde fase had zich niet zoo verschrikkelijk geopend, indien Servië niet had geweigerd, het Servisch-Bulgaarsche bondgenootschap gestand te doen. Nu zal de strijd waarschijnlijk beperkt blijven. Het is de plicht van de Bulgaarsche regeering

465 waakzaam en bereid te zijn om de belangen van Bulgarije, en uitsluitend deze, te

verdedigen.

Belgrado niet genomen?

470 BERLIJN, 30 Juli. Omtrent de inneming van Belgrado is geen bevestiging ontvangen.
ST.-PETERSBURG, 30 Juli. Uit Belgrado wordt aan het Petersburgsche
Telegraafagentschap geseind: De Oostenrijkers openden gisteravond tegen elf uur met
een sterke kanonnade een tweeden aanval op Belgrado. Het schieten uit de monitors te
Semlin duurde tot twee uur 's morgens. Eenige gebouwen in de stad werden beschadigd.
475 Het Servische geschut beantwoordde het schieten slechts nu en dan. Een Oostenrijksche
kanonneerboot werd zwaar beschadigd.
Een poging der Oostenrijkers om over de rivier te trekken werd door sterk vuur van
infanterie en machinegeweren krachtadig verhinderd.
Het geweervuur duurde tot vier uur 's ochtends. Aan Servische zijde geen verliezen.
480 Men verwacht hedenmiddag een herhaling van den aanval.
Langs de Save en den Donau zijn de Oostenrijkers overal teruggeslagen.
Volgens de berichten zijn de Oostenrijkers van plan heden Belgrado te bombardeeren.

De vijandelijkheden.

485 WEENEN, 31 Juli. De versterkingslinie van de Oostenrijksche troepen aan de Drina is
onder kleine gevechten tot aan den voornaamsten zijtak der rivier vooruitgeschoven.
Aan Oostenrijksche zijde sneuvelde één, bij de Serviërs 7 man. Servische afdeelingen
trachtten tevergeefs Bjelina te verontrusten.

490 BERLIJN, 30 Juli. Het Petersburgsche Telegraafagentschap belicht, dat bij Kieznisz en
Smederewo een artilleriegevecht begon.

BERLIJN, 30 Juli. De "Berl. Zeitung am Mittag" bericht, dat het bij Servische
militaire kamp van Branicka beschoten is.
495 Een sleepboot is hedenochtend van den Servischen oever hevig beschoten. waaruit
blijkt, dat de vesting Belgrado niet ontruimd, maar goed verdedigd is.

WEENEN, 30 Juli. Zoals bij den huidigen toestand te verwachten is, zijn de
krijgsbedrijven tot dusverre beperkt gebleven tot weinig beteekenende
500 schermutselingen tusschen de patrouilles langs de oevers der grensrivieren en hebben
deze geen noemenswaardige verliezen tengevolge gehad. Alleen het gevecht bij de
Semlinbrug - in den nacht van Dinsdag op Woensdag - was van ernstiger aard.
De pogingen van Servische zijde om het verwoestingswerk te voltooien werden door de
Oostenrijksche voorposten verijdeld.
505 Bij Progor aan de Save mislukte een poging van een ongeregelde Servische bende van
60 man om over de rivier te steken door de waakzaamheid der Oostenrijksche
voorposten. Aan de Oostenrijksche artillerie aan den oever tegenover Velko Gradiste
gelukte het twee stoomschepen, die in gereedheid werden gebracht, onder vuur te nemen
en te vernietigen.

510 **Servië erkent de oorlogsverklaring niet.**

BERLIJN, 30 Juli. (Uit Nisj via St.-Petersburg aangekomen 30 Juli 10 uur 47 's
avonds). De minister van buitenlandsche zaken publiceert het volgende telegram: De
Servische regering neemt maatregelen om zich te vergewissen van de echtheid van
515 onderstaand telegram, dat haar in ongebruikelijken vorm was toegezonden, en waarvan
de Duitse gezant, die de Oostenrijksch-Hongaarsche regering vertegenwoordigt,
verklaarde, dat hij daarvan niet onderricht was.
Het telegram luidt als volgt: "Daar de Servische regering niet op bevredigende wijze
geantwoord heeft op de nota, die haar 23 Juli 1914 door den Oostenrijksch-
520 Hongaarschen gezant is overhandigd, ziet de Keizerlijk-Koninklijke regering zich
genoodzaakt zelf de bescherming harer rechten en belangen ter hand te nemen, en tot
dat doel gebruik te maken van wapengeweld, Oostenrijk-Hongarije beschouwt zich van
dit oogenblik aan als te zijn in oorlogstoestand met Servië, (w.g.) De minister van
buitenlandsche zaken van Oostenrijk-Hongarije, Graaf Berchtold.

525 **Bemiddelingspogingen.**

[ROME, 30 Juli. Alle bladen keuren het Engelsche plan goed om in Weenen een
gezantenconferentie te houden.]

530 ROME, 30 Juli. In welingelichte kringen wordt verzekerd, dat de Italiaansche regering
in voortdurend contact is met de Engelsche, om het werk der bemiddeling tot het einde
voort te zetten.

ST.-PETERSBURG, 31 Juli. De ministerraad besloot, het wetsontwerp tot invoering van het algemeene onderwijs, aan de wetgevende lichamen voor te leggen.

535

(Zie verder *Laatste Berichten*).

GEMENGD NIEUWS.

Nederlandsche auto's en rijwielen in Duitschland.

540

— De heer D. Fockema, A. N. W. B., deelt mede dat de Duitse consul in Zevenaar van den burgemeester te Elten (Duitschland) vernomen heeft, dat aan Nederlandsche auto's en rijwielen niet meer toegestaan wordt van Duitschland naar Nederland terug te keeren. (Men vergelijkte een desbetreffend bericht onder de Reutertelegrammen.

545

Vierde (laatste) Blad.

De Dreigende Europeesche oorlog.

De Duitse gezant in Petersburg seint naar Berlijn, dat de mobilisatie van het geheele Russische leger en de Russische vloot is gelast.

Het Duitse rijk is in staat van oorlog verklaard.

550

Een spoorwegbrug tusschen Rusland en Duitschland vernield, waardoor het verkeer op den Warschau-Weenenspoorweg gestremd is.

Algemeene mobilisatie van het Nederlandsche leger.

Besprekingen tusschen Rusland en Oostenrijk hervat.

555

BUITENLANDSCH NIEUWS.

De Oorlog en de Crisis in Europa.

De crisis is op haar hoogtepunt gekomen en het schijnt nu wei alsof de eerste uren na het oogenblik, waarop wij schrijven, de beslissing over oorlog of vrede voor Europa, 'van de Pyreneeën tot den Oeral en van Jutland tot Sicilië,'- brengen zullen.

560

Misschien is bij het ter perse gaan van dit blad de teerling reeds geworpen. Men zie daarvoor bovenstaand resumé. In Duitschland houden de bladen van gisteravond de bevolking voor, dat zij het hoofd koel houde en dat er nog kans op behoud van den vrede bestaat, maar zij ontveinzen zich niet, dat die kans gering is en dat sedert 1870 het Duitse volk nog nimmer zulk een ernstig oogenblik beleefd heeft. Hetzelfde geldt van alle andere volkeren van Europa.

565

Het was gisteren de dag der valsche berichten. Dat wat de *Frankfurter Zeitung* de wereld inzond: dat Duitschland aan Rusland een termijn van 24 uur gesteld had, om zich neutraal te verklaren, is onjuist geweest. Ware dit het geval geweest, de oorlog zou bijna volkomen zeker geweest zijn. Eveneens onjuist is het gerucht geweest, dat in Duitschland de mobilisatie gelast was. Beide valsche tijdingen hebben er, begrijpelijkerwijze, niet weinig toe bijgedragen om den angst van het publiek op te jagen. En dan was er nog een bericht, dat een verkeerden indruk maakte: 't was dat met de bijzonderheden der Russische mobilisatie, dat scheen te wijzen op een uitbreiding der mobilisatie-maatregelen, maar dat feitelijk slechts uitwerkte wat reeds bekend was.

575

De toestand is op dit oogenblik derhalve deze: Rusland mobiliseert aan de Oostenrijksche grenzen en Duitschland heeft in Petersburg laten vragen, niet als een ultimatum, maar met bijvoeging dat antwoord verzocht wordt zoo spoedig mogelijk: wat het van die mobilisatie te denken heeft en of Rusland bereid is haar te staken. Is hierop het antwoord gunstig, dan is de crisis voor het oogenblik grootendeels bezworen, en is het antwoord ongunstig, dan... ja dan zal Duitschland "maatregelen" nemen en men gelooft algemeen, dat in dat geval de lont in het kruit geworpen zal zijn.

580

585

Niet naar Petersburg alleen, ook naar Berlijn ziet men in angstige spanning. In Duitschland en Oostenrijk laat men het voorkomen alsof de beslissing over den wereldvrede geheel en al van den Tsaar afhangt, terwijl in Frankrijk en — minder — in Engeland op Duitschland de volle verantwoordelijkheid van den dreigenden wereldbrand wordt geworpen: als Duitschland in Weenen slechts één woord zegt tot matiging, dan kan Rusland in staat gesteld worden tevreden te zijn. En het schijnt dat de Britsche regeering de Duitse vlak voor de questie gesteld heeft: eergisteren reeds zou Sir Edward Grey in Berlijn hebben laten vragen den weg aan te wijzen om het gevaar voor den wereldvrede af te wenden, zóó dat Oostenrijk-Hongarije ermee accoord ging. Immers — zoo redeneert men — Rusland heeft zich bereid verklaard in te gaan op het eerste voorstel-Grey over de gezantenconferentie, die echter mislukt is, omdat Duitschland en Oostenrijk niet hebben willen medewerken; welnu, indien deze naties werkelijk den willen, laten zij dan thans zeggen welke weg de juiste schijnt.

595

Edoch, antwoord op die redelijke vraag is, voor zoover wij op dit oogenblik weten, nog niet gekomen, misschien omdat Duitschland, alvorens hier verder over te spreken, wil weten wat het aan de Russische mobilisatie heeft, en zoo kan het zijn dat, als het Russische antwoord op de Duitse vraag bevredigend is, Duitschland zich terstond aan het bemiddelingswerk zet.

Valsche berichten hebben gisteren ook de stemming in Parijs tot angstige hoogte opgejaagd: het blad *Paris-Midi* verspreidde het bericht van de oproeping der reserve juist zooals terzelfder tijd in Berlijn de *Lokal-Anzeiger* de mobilisatie in Duitschland valschelijk wereldkundig maakte. Spoedig kwam de tegenspraak van Havas en gisteravond sloeg de stemming in Parijs om naar een zeker optimisme, toen bekend werd dat de minister van binnenlandsche zaken de ongemeen gunstige verklaring had afgelegd over de berichten omtrent onderhandelingen tusschen Berlijn en Parijs, die het beste deden kopen. Vermoedelijk is die verklaring overdreven optimistisch geweest, althans tot dusver is van een bijzonder gunstigen loop der onderhandelingen tusschen Berlijn en Petersburg nog niets bekend.

In zijn 's avonds verschijnend blad heeft toen de *Temps* datgene medegedeeld wat naar zijn zeggen de oorzaak is geweest van de onjuiste berichten van de *Paris-Midi*: in den loop van den nacht van eergisteren op gisteren waren er officieele telegrammen uit Petersburg gekomen, meldend dat Rusland uit Berlijn de aanzegging had ontvangen, dat Duitschland mobiliseeren zou, indien Rusland zijn partieele mobilisatie voortzette. Dadelijk daarop verzamelden zich de ministers in het Elysée om de maatregelen te bespreken, te nemen in het geval van een Duitse mobilisatie. Een beslissing werd evenwel nog niet genomen. En de *Temps* voegt er bij, dat Frankrijk eerst tot maatregelen van mobilisatie zal overgaan, als Duitschland het daarin voorgaat. Natuurlijk is Parijs zenuwachtig. Wie is dat niet in deze dagen! Toch houdt volgens het zeggen der Parijsche bladen en dagbladcorrespondenten de Parijsche bevolking zich "bewonderenswaardig":, hetgeen vermoedelijk zeggen wil, dat ze niet betoogt, geen pogingen doet om den regeeringsvorm omver te werpen en niet het hoofd verliest, zoals vroeger wel eens gebeurd is bij gelegenheid van internationale spanningen. Maar zenuwachtig is de bevolking wel, en dat uit zich op typisch Fransche wijze: men houdt zijn goud en zilver geld vast, betaalt als het kan met papieren geld en men kan een bankbiljet van 50 francs al bijna niet meer gewisseld krijgen, natuurlijk uit angst voor depreciatie van het papieren geld als de oorlog werkelijk uitbreekt. Toch bestaat er volgens de officieele berichten daarop geen kans hoegenaamd en zorgt de overheid voor zoo voldoende dekking, dat in tijden van nood de bankbiljetten even secuur zijn als goud.

Ook heerscht er nervositeit onder de Duitschers te Berlijn, die in vrij grooten getale de stad beginnen te verlaten; de trein Parijs-Keulen-Berlijn is gisteravond verdubbeld moeten worden, in de stad heeft de politie strenge maatregelen genomen: op de straathoeken staat politie, de banken en tafeltjes voorde boulevard-café's zijn weggehaald, om samenscholingen te voorkomen, en de *Matin*, die de ingekomen berichten op een groot doek vertoont, wordt door de politie bewaakt, zoodat het publiek op eene afstand blijven moet, te ver om de berichten te kunnen lezen.

In Berlijn schijnt gisteravond de stemming na de emotie van den dag wat gekalmeerd te zijn. Het was wel verschrikkelijk druk in de stad, maar er waren geen betoogingen en de menigte was kalm. De politie kon haar handen thuis houden. Natuurlijk is de gespannen toestand op straat goed merkbaar.

Voor de financiën des Duitschen rijks behoeft, volgens een artikel van de *Frankfurter Zeitung*, niet gevreesd te worden, ook al komt het tot oorlog. In den vermaarden Julius-Thorn te Spandau liggen niet meer alleen de 129 millioen mark in goud, die er neergelegd zijn na de betaling van Frankrijk's oorlogsschatting, maar er zijn in de laatste jaren 85 millioen in goud en veie millioenen in zilver bijgekomen. Al dat metaal wordt, als de oorlog komt, dadelijk aan de rijksbank gegeven en deze kan dan 600 millioen mark aan bankbiljetten uitgeven. Daarmee kan in de eerste behoeften voorzien worden. Als de oorlog lang duurt, moeten er natuurlijk andere maatregelen genomen worden.

Men vergeet bijna, dat er reeds oorlog is, zoo zeer kijkt een ieder gespannen naar het gevaar voor den wereldoorlog. Toch is het van belang, dat er van groote gevechten nog geen sprake is geweest. Want het bericht van Belgrado's val is niet juist geweest. Belgrado is wel beschoten, althans de vesting Belgrado, maar de stad is niet genomen en al de bijzonderheden, die over de inneming verspreid zijn, moeten als verzinself aangemerkt worden. Wel een bewijs hoe ontzaglijk voorzichtig men in deze zenuwachtige dagen moet zijn met het vertrouwen van berichten!

665 Nu zijn er Servische zoowel als Oostenrijksche berichten over de beschieting der
hoofdstad, maar alle stemmen er in overeen, dat het geen bombardement geweest is, zoo
krachtig als het had kunnen zijn, want het schijnt toch wel, dat, als Oostenrijk
werkelijk wilde, Belgrado in een handomdraaien platgeschoten zou kunnen worden. Er is
wei één bericht, dat Belgrado "in vlammen" zou staan, maar men gebruikt die
670 uitdrukking in oorlogsberichten dikwijls zoodra er maar een enkel gebouw in brand
staat, en bovendien is het niet nader bevestigd. Veeleer krijgt men uit de berichten
over de beschieting den indruk dat het een soort van demonstratie was, ofschoon er
blijkbaar eergisteren dag en nacht en gisteren voortdurend geschoten is. Het vuur
werd onderhouden vooral door de Oostenrijksche monitors en dan door de zware kanonnen
675 uit de verschansingen aan den Oostenrijkschen oever van de Save. Er wordt langzaam
geschoten, iedere minuut één schot misschien, soms iets sneller. Meestal wordt goed
geraakt en er wordt nogal schade aangericht aan de vestingwerken. De Serviërs
antwoorden met infanterievuur en met machinegeweren. In den nacht wordt het vuren
voortgezet, en het moet een heel schilderachtig, ofschoon schrikwekkend tooneel
680 geweest zijn, toen de Oostenrijksche zoeklichten de vesting van Belgrado in een hel
wit licht zetten, waarin de Oostenrijksche projectielen neervielen. In de stad zelf
werden enkele huizen getroffen: het hotel Moskou, het ministerie van financiën en een
kruithuis. Menschen zag men niet aan den Servischen oever.
Toen de zon opging, kwam een Oostenrijksche sleepboot, vlak onder den Servischen
oever, en werd dadelijk heevig beschoten door de Serviërs.- De pijp ging omver en de
685 boot vluchtte te midden van een wolk stoom. Vermoedelijk heeft men de boot met opzet
gestuurd, om te weten te komen of de Serviërs werkelijk de vesting Belgrado ontruimd
hebben.

Eigenlijk is het niet goed te begrijpen waarvoor dit bombardement gediend heet. Wil
men in Oostenrijk altijd nog niet te hard van stal loopen met het oog op de spanning
690 met Rusland en toch tevens laten zien dat het ernst is?
Ook over de bewegingen der Oostenrijksche en Servische legers op andere plaatsen zijn
de berichten uitermate vaag. Een Berlijnsch bericht maakt melding van een strijd aan
de Bosnisch-Servische grens nabij Fotsja, waarin 600 Serviërs gesneuveld en 2000
695 gevangen genomen zijn, terwijl aan Oostenrijkschen kant slechts 200 man kwamen te
vallen. Maar wij zullen dit bericht maar niet voor goed munt opnemen.
En evenmin het Weenske bericht, dat er onlusten zijn uitgebroken in het gedeelte van
Servië, dat na den oorlog tegen Bulgarije bij het rijk is gekomen: de Bulgaren, die
daar wonen hadden geweigerd om op te komen voor de mobilisatie, en het gevolg was dat
er gevochten moest worden. Onmogelijk is dit overigens natuurlijk niet.

700 **BINNENLANDSCH NIEUWS.**

Particuliere havenaanleg.

Reuter seint ons uit Londen:

In antwoord op een gestelde vraag, heeft Grey in het Lagerhuis verklaard, dal de
705 concessie, door de Nederlandschen regeering aan de maatschappij "Vulcan" gegeven, -
tot het baggeren en uitdiepen van land, dat bij Vlaardingen reeds in hot bezit der
maatschappij was, in beginsel is toegestaan. Doch - zeide hij - ik heb geen reden te
onderstellen, dat dit in eenig opzicht in botsing komt met het beheer op den
Waterweg, door de Nederlandsche regeering uitgeoefend. Ik heb vernomen, dat de
710 maatschappij het land heeft aangekocht met het doel erts te verschepen, en ik twijfel
er niet aan dat eenige andere buitenlandsche maatschappij het recht zou hebben tot
het bekomen van een dergelijke concessie.

Nederlandsche Spionnen?

715 Reuter seint ons uit Londen, dat twee Nederlanders, Jakob Elisa Marie Sineps (?),
die den uniform droeg van de Nederlandsche grenadiers in Den Haag, en Gerard Sineps,
student in Wageningen, voor den burgemeester van Newport gebracht zijn, beschuldigd
van het nemen van foto's buiten het fort van Freshwater Bay. Op grond van overtreding
der Spionnagewet, worden zij in hechtenis gehouden tot Zaterdag.

720 **Nederland en de crisis.**

Algemeene Mobilisatie.

- Officieel wordt ons uit Den Haag gemeld: **Het oproepingsbesluit tot algemeene
725 mobilisatie is hedenmiddag om halftwee door H. M. de Koningin onderteekend. (Alle
militie- en landweerplichtigen moeten dus met spoed opkomen).**

Het oproepingsbesluit is te halftwee door Hare Majesteit geteekend: "Alle miliciens
en landweermannen met spoed opkomen". Naar ons op een vraag om nadere inlichtingen
wordt medegedeeld, is de eerste dag der mobilisatie: 1 Augustus.

730 **Art. 186 der Grondwet.**

Men seint ons uit Den Haag: De Koningin heeft beslist, dat er oorlogsgevaar bestaat in den zin van Art. 186 der Grondwet.

[Art. 186 luidt:

735 "... De inkwartieringen en het onderhoud van het krijgsvolk, de transporten en de leverantiën van welken aard ook voor de legers of verdedigingswerken van het Rijk gevorderd, kunnen niet dan volgens algemeene regels bij de wet te stellen en tegen schadeloosstelling ten laste van een of meer inwoners of gemeenten worden gebracht. De uitzonderingen op die algemeene regels voor het geval van oorlog, oorlogsgevaar of andere buitengewone omstandigheden worden bij de wet vastgesteld. Of er oorlogsgevaar in den zin waarin dat woord in 's Lands Wetten voorkomt, 740 aanwezig is, beslist de Koning.]

De wet houdende bepalingen betrekkelijk de inkwartieringen enz. geeft de uitzonderingen op de algemeene regels:

745 Art. 32. Naarmate van de behoeften van Onze legers en verdedigingswerken, waarin niet op eene andere wijze voorzien is, rust in geval van oorlog of oorlogsgevaar op de gemeenten en inwoners de verplichting tot het doen van leverantiën van allerlei aard ten behoeve van den krijgsdienst. Deze verplichting bestaat alsdan ook ten aanzien van paarden, rund- en ander vee. Daarbij wordt evenwel gelet op de belangen der burgerij en gezorgd dat de eischen de krachten der gemeenten en der inwoners niet te boven gaan.

750 Art 32.bis. Wanneer door Ons in tijd van vrede eene keuring van paarden wordt noodig geacht, opdat tijdig aan de verplichting, bedoeld bij artikel 32 kunne worden voldaan, is de eigenaar van het paard, hetwelk op vordering van den burgemeester aan de keuring moet worden onderworpen, verplicht, dat paard op het voor de keuring aangewezen tijdstip, op de daarvoor 755 vastgestelde plaats aanwezig te doen zijn en toe te laten dat het paard door de daarvoor bestemde commissie wordt gekeurd. Burgemeester en Wethouders kunnen van de inwoners zoodanige opgaven vorderen, als benodigd mogten zijn voor het samenstellen en bijhouden van de lijsten der in hunne gemeente te keuren of voor den krijgsdienst geschikt bevonden paarden.

Voor de uitvoering van de keuring, alsmede voor het samenstellen en bijhouden van de lijsten in het vorig lid bedoeld, worden bij reglement de noodige bepalingen vastgesteld.

760 Art. 33 bepaalt, dat in geval van oorlog of oorlogsgevaar ook door den bevelhebber of zijn gemachtigden requisitiën gedaan kunnen worden.

Art. 34 regelt de schadeloosstelling.

De Tweede Kamer is bijeen geroepen op aanst. Maandag 3 Augustus

765 namiddags te halftwee. In die vergadering zal behandeld worden een wetsontwerp om de Nederlandsche Bank te veroorloven af te wijken van de wettelijke bepaling, dat hare biljetten-circulatie door 40 pct. in goud gedekt moet zijn en deze dekking te bepalen op 20 pct.

Vreemde oorlogsschepen in onze havens.

770 Een wijziging is gebracht in het Koninklijk Besluit betreffende de toelating van vreemde oorlogsschepen in onze havens. (*Zie St.-Ct.*).

De minister van oorlog was heden een groot deel van den dag op het kabinet van zijn 775 ambtgenoot van binnenlandsche zaken aanwezig.

Oostenrijkers hier te lande.

— Tengevolge van de oorlogsverklaring door Oostenrijk-Hongarije verzoekt de kerkelijke legatie van dat Rijk te 's-Gravenhage aan de hier te lande aanwezige 780 Oostenrijksche en Hongaarsche onderdanen den inhoud in herinnering te brengen der kennisgeving, den 27sten en 28sten j.l. openbaar gemaakt.

785 'De legatie' — aldus de Fransche tekst van het stuk — 'is overtuigd dat alle Oostenrijkers en Hongaren, wien deze kennisgeving aangaat, met groote aandoening kennis genomen zullen hebben van de proclamatie, welke hun geëerbiedigde soeverein, de Keizer en Koning, in persoon den 28en tot hen gericht heeft, en dat zij met geestdrift bezielde gevolg zullen geven aan Zijne oproeping om het groote en roemrijke Huis van Habsburg te dienen onder de reeds door hunne voorvaderen aangebeden vaandels'.

Gedeeltelijke oproeping der landweer.

790 — Blijkens de *St.-Ct.* zijn tot de landweer behoorenden, die deel uitmaken van de landweer-grenswacht, de landweerkustwacht en de landweer-bewakingsdetachementen, onder de wapenen geroepen.

Gistermiddag te 3 1/4 uur — zoo meldt men ons uit Den Haag — ging van het Departement van Oorlog telefonisch de opdracht uit aan den burgemeester om de publicatie ter 795 oproeping van de landweer-kustwacht uit te vaardigen.

Twee dagen geleden waren de landweerplichtigen voor dezen kustwachtdienst reeds aangeschreven zich gereed te houden. Voor Den Haag bedraagt hun getal 160, die zich

gisteravond te 10 uur moesten aanmelden op de hun in hun zakboekje aangewezen plaats aan het strand te Scheveningen.

800 Aan ieder der onder de wapenen geroepenen is bovendien nog een afzonderlijke herinnering aan hun huis bezorgd.

De enkele onderofficieren van de grenswacht, die hier woonplaats hadden, trachtten nog hedenavond hun kwartier aan de grenzen te bereiken.

805 Er was één landweerplichtige, die te Obbicht en Papenhoven bij Sittard bij zijn dienst aan de Limburgsche grens moet vervullen.

Aan het bureau Militiezaken der Gemeente op de Nieuwe Markt werden hun echter inlichtingen gegeven, waaruit kon blijken, dat de oproeping alleen betrekking had op het beperkt getal, hierboven voormeld, voorzooveel betreft Den Haag.

810 Gedurende den gansche avond stonden er honderden menschen vóór het bureau samengehoopt.

Nader meldt men ons uit Den Haag. De opkomst van een gedeelte land weertroepen voor de kunstbewaking is vlot van stapel geloopt.

815 Op een enkele uitzondering na waren allen behoorlijk gekleed en uitgerust. Menige vrouw bracht haar man en menig kind bracht zijn vader tot aan de kazerne, alwaar een hartelijk afscheid van het familielid werd genomen.

Te halfelf rukte de troep onder bevel van de officieren naar Schevingen uit. Bij den uitgang van de kazerne aan de Mauritskade waren duizenden menschen, die de landweerplichtigen met hoera's begroetten en een eindweegs vergezelden.

820 De buitengewone kalmte en flinkheid, waarmede de troepen opkwamen, trok zeer de aandacht.

Opkopen van legerpaarden.

825 – Nog nooit, zoo schrijft men uit Groningen aan de Standaard, verzekerde ons een ervaren paardenhandelaar, werden er zooveel paarden in de provincie Groningen niet alleen, maar ook in andere deelen van ons land opgekocht als nu, door Fransche, Duitsche en Spaansche paardenopkopers.

Al deze paarden van een bepaalden leeftijd, zijn voor de legers bestemd.

Vroeger moest men na den verkoop aan buitenlanders nog eenigen tijd de paarden op de stallen hebben, om deze later uit te voeren.

830 Thans worden door de buitenlanders de paarden direct uitgevoerd.

Vloot op zee.

835 – Het gisteravond te IJmuiden binnengekomen stoomschip *Amstelstroom*, rapporteerde een eskader van dertig oorlogsschepen te zijn gepasseerd. Ook andere binnenkomende stoomschepen en stoomtreilers berichten door of langs een groote Engelsche vloot te zijn gevaren van wel dertig groote schepen en een even groot getal torpedobooten. Ze voeren in N.O. richting.

De directie der Holl. IJz. Spoorweg-Mpij.

840 heeft gisteren de bepaling afgekondigd, dat niemand van het personeel (ambtenaren en beampten) met verlof mag gaan, zij, die met verlof zijn, onmiddellijk moeten terugkeeren, terwijl degenen, welke op stations ter assistentie zijn, zich ook onverwijld op hunne standplaatsen moeten melden.

De Holl. IJz. Spoorweg-Maatschappij

845 neemt van heden af geen ijl-vrachtgoed, levende dieren, rij- en voertuigen of lijken meer aan. Alleen dus bestelgoed en zendingen snelvervoer.

Tramdienst gestaakt.

850 – Bij de directie der tramwegmaatschappij Zutphen–Emmerik is bericht ontvangen dat van gisteravond 9 uur af de trams de Duitsche grens niet meer zouden mogen passeeren. Bijgevolg heeft de directie den dienst op het traject 's-Heerenberg–Emmerik moeten staken.

De Haagsche beurs.

855 – In haar gisteren gehouden vergadering heeft de Vereeniging voor den Haagschen Geld- en Effectenhandel, het volgende besluit genomen:

De vergadering besluit, de afwikkeling van effectentransacties te schorsen tot de wederopening van de Amsterdamsche beurs.

860 Men meldt ons uit IJmuiden:

De economische toestand te IJmuiden wordt zeer kritiek. Nu Duitschland de kolenuitvoer verboden heeft, zou zeer spoedig de stoomtreilervloot stilgelegd moeten

worden. De voorraden Deutsche steenkolen, hier aanwezig, strekken nog een à
865 anderhalve week. Erger werd de toestand, toen hedenochtend den vischhandel werd
aangezegd, dat per spoor geen ijl- of vrachtgoed verzonden kon worden. De visch, die
870 dus nog te verwachten is, zal derhalve zeer laag in prijs zijn.
Na de aanzegging van de Hollandsche IJzeren Spoorweg-Mpij. liepen de prijzen van de
volle haring ruim een gulden per kantje terug. De maatjesharing ruim een halven
gulden.

Ook te Rotterdam begint naar men ons vandaar meldt de onrust
tengevolge van den oorlogstoestand toe te nemen.
Gisteravond begon men de spaarbank en ook de Rijkspostspaarbank te bestormen en heden
875 heeft zich dat schier tot ecu run uitgebreid. Ook aan de banken, die gelden a
deposito hebben is 't zeer druk. De handel ondervindt in alle vormen groote
stagnatie. Het steenkolen-syndicaat te Essen a/d Rukr zond gistermiddag telegrafisch
bericht aan de steenkolen-maatschappijen dat van heden af geen Deutsche steenkolen
meer via Rotterdam naar Frankrijk verscheept mogen worden.
880 Het s.s. Noord-Holland dat juist afgeladen was kon nog hedennacht naar Kouaan
vertrekken. De "Steenkolen Handels vereeniging" heeft inmiddels uit vrees voor
eventueele confisqueering de lading van ruim 20 in de Rotterdamsche havens liggende
stoomschepen gestaakt.
Hedenavond heeft de S. D. A. P. een meeting tegen den oorlog belegd.

Verbod van goud-uitvoer.
— De Zwitsersche Nationale Bank heeft gisteren besloten geen zaken meer te doen met
885 firma's of bankinstellingen, die onder de huidige omstandigheden ter wille van
speculatie- of koerswinst goud naar het buitenland uitvoeren, hetgeen gelijk staat
met een verbod van goud-export.
890 Naar het *Hbld.* verneemt, wordt ook hier te lande thans de vraag overwogen of het met
het oog op de buitengewone omstandigheden niet raadzaam is tot een dergelijk
tijdelijk verbod over te gaan, mede met het oog op de dekking der bankbiljetten. Een
besluit in dien zin is vermoedelijk spoedig te wachten.
Bankdisconto.

895 — **De Deutsche Rijksbank heeft, naar Reuter ons uit Berlijn seint,**
het disconto op 5, de beleeningsrente op 6 pCt. verhoogd.

Dwaze vrees.
900 — Men seint ons uit Haarlem: Bij de Postspaarbank en bij de Nutsspaarbank heeft een
run plaats. Politie zorgt voor de handhaving der orde. Bij het Haagsche filiaal der
Nederlandsche Bank was heden groote drukte van menschen die papiergeld kwamen
wisselen. Tegen den middag waren in Den Haag de aanwezige middelen (uitgeput, '
905 zoodat geld van Amsterdam moest worden gehaald. Deze stagnatie veroorzaakte zeker
vreesachtigheid onder het publiek.
Nader seint men ons uit Den Haag: Aan het bank-agentschap verdrong zich heden een
menigte van honderden om hun papieren te verwisselen voor goud- en zilvergeld.

De goud-uitvoer.
910 — Tegen wegvloeiing van het goud uit het land zijn regeeringsmaatregelen getroffen.
Een wetsontwerp tot het verbod van gouduitvoer zal worden, ingediend.

De minister van waterstaat, dr. Lely, komt met afbreking zijner vacantiërust
915 uit het buitenland terug, Minister Treub nam tot dusver het waterstaatsdepartement
waar.

De chef van den marinestaf te Den Helder,
de kapitein ter zee Bentz van den Berg, die op 1 Aug. die functie zou neerleggen,
920 blijft daarin voorloopig bestendig.

Meeting tegen den Oorlog.
De meeting tegen den oorlog, welke vanwege de S. D. A. B. hedenavond zal worden
925 gehouden, heeft plaats op het terrein van de Amsterdamsche ijsclub. Als sprekers
zullen optreden de heeren Troelstra, Gerhard, Hugenholtz, Kleerekoper, Wibaut, Duys
en Albarda.

De federatie der S. D. A. P. in het kiesdistrict Schoterland
heeft besloten Maandag te Heerenveen een groote meeting te houden tegen den oorlog.

930 **Bij de Nederlandsche Bank.**

In verband met den internationalen politieken toestand verdringen elkaar den geheelen dag voortdurend vele personen voor de betreffende loketten in het gebouw der Nederlandsche Bank, teneinde hunne bankbiljetten voor baar geld in te wisselen. Bij deze loketten werden meerdere beambten geplaatst om de menschen onmiddellijk te

935 kunnen uitbetalen.

De buitenlandsche beurzen.

Uit Weenen seint Reuter ons dd. 30 Juli: De voorbereidingen voor de arrangementen aan het einde der week en die voor den ultimo was eenigszins onregelmatig, doch naar

940 aanleiding van de door de groote banken getroffen maatregelen, kalm. De rentevoet werd door de banken vastgesteld op 5½%.

Nader seint Reuter ons uit Weenen, dd. 30 dezer: Het beursbestuur had heden voormiddag in de lokalen der goederenbeurs eene vergadering bijeengeroepen ter beraadslaging over de premies voor weekarrangementen, alsmede voor den ultimo. De

945 vergadering had een zeer kalm beloop, doch een voorloopig overzicht omtrent den speculatieven toestand was niet op te maken. Enkele prolongatieposten werden afgesloten in Alpine Montanaandeelen tegen 600%. Naar verluidt zouden de bankinstellingen op grond van de laatst bepaalde liquidatiekoersen de posten met 20% dekking prolongeeren.

950 In overeenstemming met de regeering blijft de goederenbeurs heden en morgen gesloten.

Te Odessa is blijkens Reuter-telegram de effectenbeurs voor 3 dagen, gesloten en de graanmarkt blijft open.

Uit Hamburg. De handel en noteering voor alle fondsen werd heden gestaakt.

955 De directeuren der effectenbeurs te Londen hebben besloten, de effectenbeurs onmiddellijk tot nader aankondiging te sluiten.

De New Yorksche beurs. Reuter seint ons uit New-York: De ochtendbladen melden, dat in een conferentie, die nabeurs ten kantore der firma J. P. Morgan & Co. werd gehouden, algemeen de opinie is uitgesproken, dat er geen enkele aanleiding bestaat om de New-

960 Yorksche beurs te sluiten, zoolang er nog koopers zijn.

Laatste Berichten.

Het Mobilisatie-bevel.

Dadelijk na ontvangst van het mobilisatiebevel uit Den Haag, werd het officieele bericht daarvan aangeplakt aan weerskanten van den grooten ingang van het

965 hoofdpostkantoor alhier, met een wit biljet voor de militie en een groen voor de landweer. In een oogwenk verdrong het publiek zich voor de biljetten. De stemming bleef kalm.

970 **Geheimhouding militaire zaken.**

Aan alle commandanten van leger en landweer heeft de Minister van Oorlog het volgend schrijven gericht:

1o. Geheimhouding van militaire aangelegenheden wordt in het bijzonder onder de tegenwoordige omstandigheden verplichtend opgelegd aan ieder die tot het leger of de

975 landweer behoort. Het is ten strengste verboden mededeelingen, van welken aard ook, aan de drukpers te doen, tenzij daartoe uitdrukkelijk machtiging wordt verleend.

2o. In gesprekken en brieven mogen geen mededeelingen worden gedaan over voorgenomen of in uitvoering zijnde militaire maatregelen, ondernemingen, opstellingen, enz. Men ontwijke de beantwoording van vragen van militairen aard.

980 3o. De tot het leger of de landweer behoorende personen zijn verantwoordelijk voor alle, ook zonder hunne voorkennis uit hunne particulier briefwisseling in de pers verschijnende berichten.

4o. Meerderen mogen in de mededeeling aan onderschikten geen ingekomen berichten en bevelen met derden gaan dan de dienst eischt. In gesprekken met kameraden over

985 militaire maatregelen moet in het bijzonder in tegenwoordigheid van oningewijden, groote omzichtigheid worden in acht genomen.

De oproeping der landweerplichtigen.

Gisteravond om 9 uur werd in verband met een aanschrijving van de militaire overheid

990 in Den Haag het ambtenaren-personeel van de afdeeling Militaire Zaken ten Stadhuize gewaarschuwd, dat vrijwel den geheelen nacht doorgewerkt moest worden. Ten stadhuize bleef het den geheelen dag druk, daar verscheidene Amsterdamsche schoolgebouwen ingericht moesten worden voor het verblijf van militairen, en de militaire autoriteiten de sleutels moesten halen aan de afdeeling militaire zaken. Behalve de

Naspeuringen van Paul Theelen: 31 juli 1914

995 drukte die dat af-en-aanloopen gaf, kwamen tallooze dienstplichtige burgers met hun zakboekje inlichtingen vragen. Over 't algemeen nam men den toestand wel ernstig, maar nog al kalm op. Enkele scholen waren hedenmorgen reeds door de militaire overheid bezet, o. a. de school in het Hortusplantsoen. Hedenmiddag werden de troepen verwacht.

1000

REUTER-TELEGRAMMEN.

De dreigende Europeesche Oorlog.

Duitschland en Rusland.

1005 **BERLIJN, 31 Juli. De Keizer heeft op grond van art. 68 der rijksgrondwet het gebied des rijks zonder Beieren in staat van oorlog verklaard. Voor Beieren zal een dergelijk bevel uitgevaardigd worden.**

1010 BERLIJN, 31 Juli. Wat betreft de militaire maatregelen, te nemen in geval van dreigend oorlogsgevaar, komen in de eerste plaats aan de orde: 1e. alle maatregelen die betrekking hebben op de bescherming van grenzen en spoorwegen; 2e. beperkingen van het verkeer per post, telegraaf, telefoon en op de spoorwegen, die voor militaire doeleinden gebruikt zullen worden; 3e. het intreden van den staat van oorlog voor heel het gebied des rijks; 4e. het verbod van publicaties van troepenbewegingen, verdedigingsmiddelen e. d.. De staat van oorlog staat gelijk met den staat van beleg in Pruisen.

1015

Oostenrijk en Rusland.

1020 BERLIJN, 31 Juli. Uit Petersburg is bericht ontvangen van den Duitschen gezant aldaar, dat de algemeene mobilisatie van leger en vloot in Rusland is gelast. Keizer Wilhelm verklaarde daarop dat er een toestand van dreigend oorlogsgevaar is ingetreden. Hij vertrekt vandaag naar Berlijn.

1025 BERLIJN, 31 Juli. De "Berliner Zeitung am Mittag" verneemt uit Mysiowitz (aan de grens tegenover Kattowitz in Silezië), dat heden nacht aan de Oostenrijksch-Russische grens explosies vernomen zijn. Tegen halfdrie is de spoorbrug bij Granizka en Seisakowa (bij Kattowitz) in de lucht gesprongen en daarmee is het verkeer op de Warschau-Weenen-spoorweg onderbroken.

1030 BERLIJN, 31 Juli. De bondsraad heeft heden de drie keizerlijke besluiten goedgekeurd betreffende het verbod op den uitvoer van stroo, veevoeder, dieren en dierlijke producten, verder van automobielen, motorrijwielen en onderdeelen van deze, voorts van minerale oliën, enz. De verordeningen treden direct in werking.

1035 **Oostenrijk en Servië.**

1035 WEENEN, 31 Juli. Een trein met grensjagers heeft gisteren den aanval van een veel sterkere Servische troepenmacht, bij Klotjevao afgeslagen zonder zelf verliezen te lijden. De Serviërs moeten 1 officier en 22 man verloren hebben.

Onderhandelingen hervat.

1040 **LONDEN, 31 Juli. Reuter verneemt dat de besprekingen tusschen Oostenrijk en Rusland zijn hervat.**

De Balkan-Statën.

1045 SOFIA, 31 Juli. De regeering heeft bij het Sobranje een wetsvoorstel ingediend voor het verleenen van een krediet van 150 millioen, over vier jaren verdeeld, voor het aanschaffen van oorlogsmateriaal. Daar het Sobranje spoedig uiteen zou gaan, verzocht de minister-president het ontwerp waaraan langen tijd was gewerkt, zonder verwijl aan te nemen. Men is overtuigd dat het met algemeene stemmen wordt aangenomen.

1050 **Japan.**

TOKIO, 31 Juli. Het officieuze blad Hochishin.boe" is van meening, dat in geval van een Europeeschen oorlog het deelnemen van Japan als bondgenoot van Engeland mogelijk is.